

Culturen die gelijkwaardigheid van de seksen afwijzen krijgen veel meer kinderen. Dat belooft niet veel goeds.

Posted on 30 mei 2026 by Arnout Jaspers

De afgelopen week ging het in de Tweede Kamer weer over het taboe-woord 'omvolking'. Iedereen die twijfels heeft bij de snelle demografische transitie waar we nu in zitten, wordt er van beschuldigd dat hij of zij eigenlijk gelooft in een complot om Nederland om te volken: blanken eruit, niet-blanken erin.

Het woord 'remigratie' is op dezelfde manier taboe verklaard. Remigratie uit Nederland komt ook nu voor, is nooit weggeweest, en tot 2025 bestond er zelfs een speciale remigratie-regeling voor gepensioneerde gastarbeiders om dat te stimuleren. Maar wie nu het woord 'remigratie' in de mond neemt, aldus links, bedoelt per definitie 'deportatie', met alle bijbehorende nazi-connotaties.

Het is duidelijk dat in de Nederlandse politiek over zulke zaken geen rationeel

gesprek meer mogelijk is, net als over Israël. De standpunten daarover zijn teruggebracht tot Pavlov-reflexen, en dienen als ijkpunten voor deugen bij de eigen achterban.

Sekse-gelijkwaardigheid

Voor dit debat is Nederland dus te klein, laten we daarom maar eens kijken hoe het gesteld is met de mondiale omvolking – pardon, demografische transitie. Een onderzoek dat onlangs in *PNAS Nexus* verscheen onder de titel *Demographic processes constrain global growth in gender egalitarianism* constateert dat de gelijkheid van man en vrouw voor de wet en qua maatschappelijke kansen aan het eroderen is. Ze noemen dat 'gendergelijkheid' (*gender egalitarianism*), maar het betreft dus gewoon sekse-gelijkwaardigheid, want in 99 pro cent van de wereld heeft men geen boodschap aan de transgekte die de westerse woke-kaste teistert.

De onderzoekers baseren zich primair op de *World Values Survey*, een enquête die elke vijf jaar herhaald wordt in tientallen landen die samen meer dan de helft van de wereldbevolking omvatten. De acceptatie van sekse-gelijkwaardigheid wordt afgeleid uit de antwoorden op drie vragen: recht op gelijke betaling voor gelijk werk; het gelijke belang van een universitaire opleiding en de gelijke geschiktheid van vrouwen als politiek leiders. Uit die antwoorden leiden ze een GRB-score af van 0 tot 100 (GRB = *gender role beliefs*): hoe hoger de score, hoe hoger sekse-gelijkwaardigheid in dat land in het vaandel staat.

De algemene trend is, dat de mondiale GRB-score licht steeg van 1995 tot 2000, toen een kleine dip had en daarna weer licht steeg, maar over de hele periode 1995 tot 2022 is die eigenlijk nauwelijks veranderd. De resultaten worden pas interessant als je ze uitsplitst naar culturele regio en welvaartsniveau:

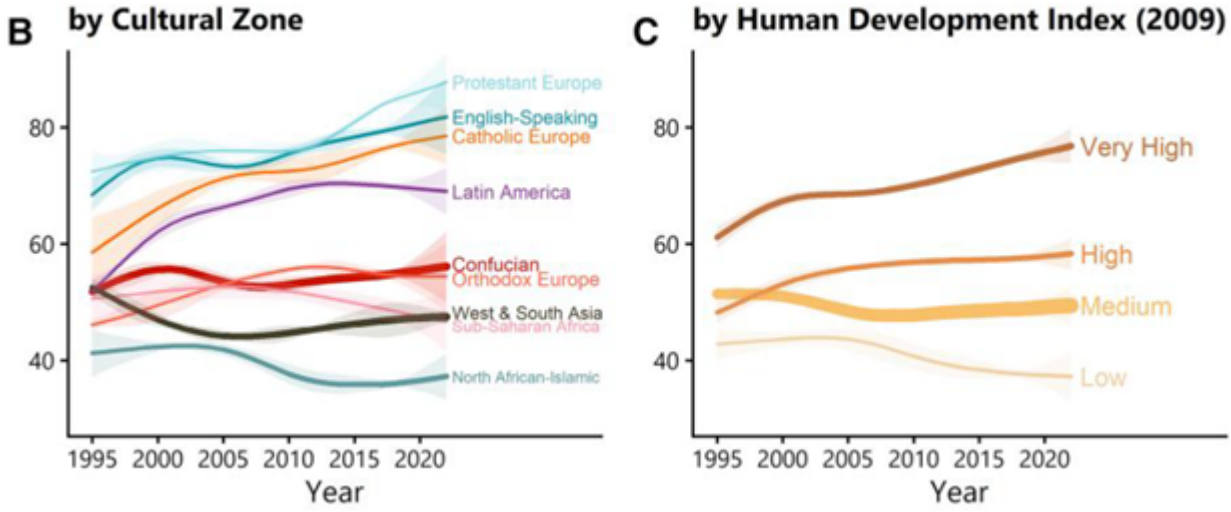

(bron: PNAS Nexus, https://doi.org/10.1093/pnasnexus/pgag133)

We zien dan een vertrouwd beeld: protestants Europa (West- en Noord-Europa) scoorde al hoog in 1995 en is alleen maar verder gestegen. Kort daar achter volgt katholiek (Zuid-)Europa; de hele Engels sprekende wereld doet het ook goed qua sekse-gelijkwaardigheidsopvattingen en Afrika – zowel ten zuiden van de Sahara als het islamitische noorden – hobbelt daar ver achteraan en is sinds 1995 alleen maar verder achterop geraakt. Dat verband is ook evident als je uitsplitst naar welvaartsniveau: hoe armer, hoe meer sekse-ongelijkwaardigheid.

Vruchtbaarheid en ideologie

Maar wat heeft dat met een wereldwijde demografische transitie te maken? De onderzoekers constateren dat de mondiale GRB-score niet gestegen is, ondanks de stijging in de hele westerse wereld inclusief Latijns-Amerika, en verklaren dat zo: ‘Sommige ideologieën worden wellicht meer gereproduceerd dan andere omdat de vruchtbaarheid van individuen geassocieerd is met hun ideologieën en ouders dragen over het algemeen hun ideologieën over aan hun kinderen.’

Het komt er op neer, dat volken die vinden dat vrouwen geen politiek leiders kunnen zijn, minder betaald moeten krijgen en niet naar de universiteit hoeven, meer kinderen krijgen dan volken die wel in sekse-gelijkwaardigheid geloven. En die kinderen worden opgevoed in datzelfde geloof dat mannen en vrouwen niet gelijkwaardig zijn, zodat die ideologie zijn positie versterkt ten opzichte van de gelijkwaardigheidsideologie.

Kanarie in de kolenmijn

Zoals het keurige academici betaamt, maken deze zich vooral zorgen dat dit effect de mondiale groei van *gender egalitarianism* fnuikt. 'Voor zover wij weten, is de potentiële impact van vruchtbaarheidsverschillen op mondiale trends in GRB niet eerder onderzocht.'

Dat de mondiale GRB-score niet stijgt is nog het minste probleem, aangezien deze score sterk samenhangt met religie en welvaart. Het geloof in sekse-ongelijkwaardigheid is een kanarie in de kolenmijn voor andere vormen van obscurantisme, intolerantie en persistente armoede. Vaak wordt er voetstoots vanuit gegaan, dat armoede de primaire oorzaak is van al deze, in westerse ogen, ongewenste opvattingen. Helemaal mooi is dan, als je een verhaal klaar hebt over kolonialisme en slavernij waardoor die armoede ook nog eens de historische schuld van het Westen is.

Afrika vruchtbaarder dan het Westen

De armoede is echter de laatste decennia in veel landen spectaculair afgenomen. Het is daarom heel wat aannemelijker, dat culturen die het intellectuele en arbeids-potentieel van de helft van hun bevolking niet benutten, behalve voor koken en luiers verschonen, zich die armoede grotendeels zelf aandoen.

De cultureel bepaalde vruchtbaarheidsverschillen hakken er nu al flink in. Over hun onderzoeksperiode 1995-2022 is het aandeel van Noord-Amerika + Europa in de wereldbevolking geslonken van 20,6 procent naar 16,9 procent. Het aandeel van Afrika steeg in die periode van 12,7 naar 18 procent. Relatief ten opzichte van het Westen is Afrika in een periode van één generatie bijna verdubbeld, zodat ook de GRB-balans flink doorslaat naar de kant van de sekse-ongelijkwaardigheid. Gelukkig is dat ook nog wel een beetje de schuld van het Westen zelf: 'Recent, Vogl en Freese (andere onderzoekers op dit terrein, aj) leverden bewijsmateriaal dat een hogere vruchtbaarheid onder conservatievere personen heeft bijgedragen aan het feit dat de VS-bevolking minder tolerant is geworden voor het homo-huwelijk en abortus.'

Sinds de Tweede Wereldoorlog en de dekolonisatie is in grote delen van de wereld de welvaart spectaculair gestegen. Extreme armoede, kindersterfte, en aantallen

slachtoffers van hongersnoden, epidemieën en natuurrampen namen spectaculair af. Dit alles grotendeels dankzij westerse technologie en medische kennis, internationale handel en ook een beetje door ontwikkelingshulp. Dat resulteerde in een forse daling van de mondiale vruchtbaarheid, wat paste in het naïeve vooruitgangsgeloof dat door data-analist Hans Rosling populair gemaakt is: verhoog de welvaart van de Global South, dan komt alles vanzelf goed.

Ongemakje

Inmiddels weten we, dat de vruchtbaarheid in het Westen en sommige Aziatische landen tot ver onder het vervangingsniveau is gezakt, terwijl die in India en Afrika veel te hoog blijft. Dan kan het gemiddeld wel in orde lijken, maar komen er toch problemen op ons af waarbij klimaatverandering verbleekt tot een ongemakje. En die demografische transitie wordt er bepaald niet onschuldiger op, als veel kinderen krijgen voortaan lijkt voorbehouden aan culturen die basiswaarden als de gelijkwaardigheid van de seksen afwijzen.

Wynia's Week *brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week,* ***156 keer per jaar****, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk. Doet u (weer) mee? Hartelijk dank!*